

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejetana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.40
Pol leta . . . . . „ 2.20
Četrt leta . . . . . „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „posilnicah“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večo črko po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu starih kranj, na starem trgu in v namski ulici ter v Trstu, via Cassanina, 3.

Dati naj se blagovoljno pošiljajo uredništvo „Soča“ v Gorici Via Mercato 12, I., naročnik pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcom in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Na delo!

V današnjem listu objavili smo vabilo narodnega političnega društva „Sloga“ k občenemu zboru, ki bo 23. t. m. v prostorih goriške čitalnice. Iz obširnega dnevnega reda rajski lahko sprevidijo, da društveni odbor ne drži križema rok, ampak da ima v resnici odprte oči gledé raznih potreb, katere ima slovenski narod na Goriškem, bodisi v dušnem bodisi v gmotnem oziru. Narodna ravnopravnost, katero nam zagotavljajo državne temeljne postavbe uže blizu 20 let, pride letos zopet na dnevni red pri peticiji glodé šol. Zahteva zdrave pedagogike in naravne pravice, ki so človeku priložne in se mu ne smejo vzeti pod nobeno pretvezo, omenjale se bodo pri isti peticiji. Sodnijski upravi, ki se da v mnogih ozirih zboljšati, bo skušala seči nekoliko pod pazduho peticija za samostojno okrajno sodnijo za okolico goriško. Ako bi se s tem nič drugega ne doseglo ko to, da bi se v prihodnje sodil slovenski kmet v svojem jeziku, kakor se sodijo celo Indijani, bilo bi že veliko. Gmotno stran bodo poudarjale razen navedenih peticij tudi one o državni česti iz Gorice v Ajdovščino, ki ima na Ajševici tak klanec, kakor da bi šla po najhujih hribih, in o šolnini v srednjih šolah, katero je sedanjí minister zvišal na letnih 30 gl. Posebno važnost v gmotnem oziru imajo pa one peticije, ki zadevajo sifilitične bolnike, deželno hiralnico in deželni šolski zalag. Deželna hiralnica je gotovo toliko važnosti, da bi se ji smelo žrtovati sedanje poslopje (s kakim dodatkom) in nekoliko zemljišča italijanske deželne kmetijske šole v St. Roku, ker slovenski oddelek (z malim dodatkom) ima dovolj prostora za vodstvo, dijake, blago in živino obeh oddelkov. Pravica zahteva, naj plačujejo za šolo vsi oni, ki imajo od nje korist, in ne samo posestniki, obrtniki in trgovci, kakor se zdaj godi. — Vidi se, da „Slogin“ odbor ima oči odprte na vse strani in da resno pretehtuje, kako bi se dalo pomagati slovenskemu kmetu in Goričanu sploh, kajti hiralnica bila bi vsaj iz začetka večje koristi Furianom nego Slovencem. Vsi oni, ki so za maansko rožo (pelagro) bolni in se smatrajo zdaj v tukajšnji bolnišnici gledé potrebe in odškodnine kot norci, prišli bi kot onemogli zaradi pomanjkanja živeča v hiralnico. Pa tudi peticija gledé šol je enake važnosti za Italijane kakor za Slovence. To je najlepše spričevalo pošlene slovenske politike, da nikomur ne krati ne pravice ne koristi. Naj dokažejo naši nasprotniki, da tudi oni tako delajo.

Ker so navedeni načrti vlevažni in obširni, treba je, da se narod „Sloga“ tesno oklene ter da tudi sam razmišljuje in preceňuje to, kar se mu ponuja. Trpin najbolje vé, kje ga čevlji tišči in katera rana je hujša. Zato je treba, da se društveni poverjeniki po deželi posvetujejo z društveniki svojega okraja, da bodo snali pri občenem zboru izraziti svoje mnenje in utemeljiti svoje zahteve. Zato kličemo na delo ne samo ude društva „Sloga“, temveč vse rojake, da se razširi spoznanje naših razmer in da bo obče in dočno hrepenenje po njih zboljšanja.

OPRIČAN.

Spisal dr. Fr. Oblak.

Vse razmere človeka do človeka, za kolikor niso goli nasledki tega, kar nastane vsled narave same, ki so torej nasledki kakega človeškega dejanja ali opuščenja, dobivajo neki red in v tem svojo pravo vrednost najprej po vzajemnosti. Če bi se torej v človeškem društvu, (ki obsega vse razmere človeka proti človeku) uničila vzajemnost, bi se s tem društvo samo unicilo in nastala bi surova borba človeka proti človeku, v kateri bi obveljala fizična moč.

Omenjena vzajemnost, ki je izrastla iz narave človeškega duha in je plod splošnega spoznanja njene koristi, o priori (iz začetka, po sebi) ni vezala nobenega, da jo mora pripoznati v tej ali oni obliki, in torej se je lahko zgodilo, da tisti, ki je

imel naglo korist ali velik dobiček, je lahko više cenil svoj dobiček kot vzajemnost, ki je blagodejna društvu in po društvu posameznikom, in je s tem padel na najnižjo stopinjo človeškega žitja.

Tudi je človeški duh sploh spoznal, da je v obče potrebno, naj se k vzajemnosti zaveže vsak, kdor hoče biti deležen njenih dobrot; tekaj nahajamo prve začetke človeških postav, ki so bile s časom bolj in bolj dovršene. Vrhu tega postal je človek; ki je z duhom vred delo Božje volje, deležen spoznanja, ki je višje od njegove narave, čeznaravne postavbe. Tu ostanem.

Postava sama kot plod najvišje Modrosti in tvorilne Moči tiče drugam; a tu gre govoriti o Reanici. 1)

Sodnik, ki gledé znanja postavbe mora biti sposoben za njegov posol in ki vsled svoje prisega, katera vzvišuje njegovo dušno verjetnost in zanesljivost, ter vsled stroge discipline, ki vtemeljuje njegovo posvetovno dostojanstvenost, ne more delati z ozirom na postavbo pravičnih razsodbe, če ne pozna vsled prepira vzbujene resnice. In v namen, da jo spozna, služijo, kakor že omenjeno, dokazi in med temi pisma, izvedenstva in enake vrednosti, bolj goste pa (in v slučaju zlovolje) tudi bolj nevarne 2) pričbe.

Med tem, ko morajo pisma imeti kot stvarna reč, ki sicer ni lahko podvržena premembam, ... in se nad izvedenci dobiva še kdo, ki je bolj razumen in more delo prejšnjega izvedenca popraviti, manjkajo navadno vsi ti obziri pri pričah. Tu je kot reč za sodnika nevidljiv duh prič z vsemi tankimi nitkami nagibov, katere nitke pa izhajajo iz vidljive narave. Tu je razsodba v civilnih rečeh najbolj varna (vender pa ne vaselej), če se more izprašati in se tudi izprasa več prič in se ima obzir na določbe § 140 občn. sodn. reda (gledé prič, ki so zaradi naravne nezmožnosti resnico spoznati ali povedati popolnoma nezanesljive,) in na določbe naslednjega §. 241 (gledé prič, katerim je iz kterega koli obzira ležeče, kako se pravda razsodi, in se jim torej tudi ne more popolnoma verjeti.)

Z ozirom na te pomislilke mora sodnik na mogočno dušno stanje prič jemati obzir in prevdariti, da dobiček in škoda moreta po človeški naravi najprej napraviti, da iz moža najbolj neoskrunjenega (vir integerrimus) postane s pričevanjem samim brat hudiča, lažnik.

To velja kadar se pričba čuti materialno in moralno prosto, kadar priduje. Kaj pa tedaj, če se ne vsled hudobije, ampak le vsled nevednosti sodnika godi, (kar je pri kazenskih pravnih že mogoče in kar naš sedanjí kazenski postopnik v §§ 25 in 200 zabranjuje), da se vsled moralnega pritiska izpraša pričba, ki ne vé ali govori kot obtoženec ali kot prosta pričba? Máni (duše vmrlih) mnogih nedolžnih sodnijskih žrtev od nekdanj in máni neumornega Italijana Beccaria kažejo pri tem z grozo na zdaj srečno odpravljeno, še kervavo orodje nekdanjih pre.skovalnih sodnij.

Taka zadeva ne bi bilo več zadeva samih pravnikov in zadete osebe, tudi na kakega samega okraja, kake dežele ali kake posamee državo. Če bi se tako kje godilo, šla bi pred sodnjo stol vsega človeštva, izpred čegar razsodbe se vmikajo in iz odra zgibujejo kot pospešitelji popačenosti posamezne osebe, naprave, vlade, zakoni in celo države. Ne več.

No, pričba mora biti, če je sicer sposobna, pred vsem prosta, in prosta gledé vsakega obzira mora

1) Glej moj članek „Dokazi“ v Soči od 11. jun. t. l. št. 24.

2) Če pričba sama za lako okoliščino vé in velja po postavi kot sposobna pričba, pa laže; če čuje ali več prič po dogovoru med sabo ali po nasvetu od strani kake hudobne osebe lažejo, — je v prvem slučaju težko, v drugem slučaju, kolikor je več prič, tem laže laž dokazati prav po lažnijih pričah samih. Ali kolikokrat mora poškodovanec, kateremu se po hudobnih pričah krivica godi, Bogu samemu prepustiti, naj s takimi pričami ravna kakor On prav spozna. Take razsodbe so pravične in se izvršijo gotovo prej ali slej. Bog ne plačuje vsako soboto, pa plačuje gotovo.

biti njena povedba, ki naj je resnična. Gotovo, da priča je človek, in tudi če ni deležna blagodejne omike in še več vredne religioznosti (ona druge ne izključuje!) naj se vsaj boji predguaravnimi nasledki vzajemnosti: „Hodie mihi, cras tibi!“ (Danes meni, jutre tebi!)

Dopisi.

V Gorici, 5. avgusta. — Monsignora Andreja viteza Pauletica, vodje deželnega zavoda gluhomih, ni več med živimi. Ob 8¹/₄ zajutra 2. avgusta zdihnil je svojo blago dušo po dolgi bolezni, ki se je bila tudi srca lotila in ki se je razkrila kot Brightova bolezen s sladečim vodenim zalivom (oksidatom).

Čo kateri oče skrbi za svoje otroke, velja to posebno o gospodu Pauleticu v najvišjem pomenu besede gledé nesrečnih gluhomemov. Globoko v srci je čutil nesrečo teh otrok.

Res, gorje mu, komur je narava posluš odrekla, ali komur je kak nesrečen učinek pretrgal ono vlevažno pot, ki veže duševno življenje z zunanjim svetom. Med vsemi reveži je on najnesrečnejši. Vedno ostane tujec nezisolani gluhomem, če tudi živi med svetnim hrupom. Njegove duševne zmožnosti — božji zakladi, spè v temni ječi, ktero more odpreti le poseben poduk. Naj si bodo še tako srečne družinske razmere; naj ima svile in zlata in bogastva na kupe; vse to ga nikdar ne dovede do pravega človeka, še menj pa do kristjana. Sledi drugim tudi do odprtega groba ter vidi kako mu očeta, mater, brata v to črno jamo spuščajo; vidi duhovna, ki drži knjigo, lopato, ljudje si brišejo solze, tudi njemu se oko solzi — pa zakaj? — gleda, kam drug za drugim njegovih ljubih zgineta, pa ne vé, kam gredo, kajti še nikdar mu ni zadonel sladko tolažiljivi glas v srce, da je smrt le prehod v boljše življenje. Gluhomem životari ter ne vé, da živi; podobna je nedolžni živalici. Predaleč bi zašel, ako bi hotel vse grenkosti neštovati, ktere uživajo gluhomem prav radi gluhomemosti, potrpežljivi bralec naj to sam dalje razmišljuje. Vedno ostane tak človek novorejenemu detetu enak in si pridobi jako malo pojmov in še tiste nepepolno. Videl bo sicer, kako drugi roke povzdigujejo, kako zdihujejo — ali čemu? neznanu igrača je molitev za nezisolane gluhomema. Vse to je ranjki Pauletici predobro čutil, in zato tudi z nepopisljivo marljivostjo vsestransko na to delal, da bi postala nesreča gluhih vsacemu dobromisločemu v celaj svojej strahoti znana.

Ubozih starišev sin narodil se je Pauletici 10. decembra 1821 v St. Andrež pri Gorici, izsolal se je v Gorici ter 1847 bil je posvečen v duhovna. Na to je nekaj časa podučeval v družinah Locatelli, Catinelli, Coronini, dokler ni prišel kot kaplan v Kanal, kjer je ostal do leta 1856, odkudar se je preselil kot učitelj in vodja v gluhomemnico. Celih 30 let torej se je ranjki potil, da bi svoj zavod zboljšal in kolikor toliko razširil, da bi se vanj sprejemali in v njem podučevali vsi gluhomem z Goriškega, iz Trata in iz Istre. Odlična čast gre deželnim zborom in posebno gor. dež. odboru, ki ga je v tej zadevi vedno vsestransko podpiral. Današnje velikansko poslopje zavoda je povsem dokaz Pauleticevega truda. Lepi vrti, sadje — in čebeloreja, ri-barstvo, cvetličarstvo, so ranjcega naprave. V kmetijstvu sploh je bil Pauletici med prvimi strokovnjaki. Za šolski poduk spisal je v slovenskem in italijanskem jeziku šolske knjige. Prehodil je Italijo do Rima, Avstrijo in Prusijo do Berlina, ter gledal si vse tamošnje zavode gluhomemih, da bi tudi v svojem zavodu vpeljal kar je drugod našel novejšega in boljšega. V dotiki z najslavnijimi glavami pridobil si je ime, kakor se malokteremu posreči. Sv. oče papež imenoval ga je kauronika; prev. cesar pa mu je podelil viteštvo reda Frauca Jožefa. Leta 1858 je sprejmenil svetne učiteljice z redovnicami, katere so poučevale prič od leta 1858 do 1868, drugie pa od 1871 do 1884. Ko se je pa po Nemkem in deloma tudi

na Italijanske; po enostih zavodih vpeljala čisto govorilna metoda, ni hotel Pauletič zaostati. Nova uprava leta 1884 uročila je ranjckemu neizmerno težavnih ur in veliko potu in mu je gotovo tudi življenje jako skrajšala. Vrhu tega mešani razredi bili so vrok, da so morali zapustiti zavod neutrudljive šolske sestre, katerim redovna pravila ne dovoljujejo, da bi deklice ob enem z dečki skupno poučevale. Nadomestile so je sedanje svetne učiteljice. 31. avgusta lanskega leta pokazala je skušnjo, koliko premorota volja in dobra naprava. Zdelo se je da je zavod today na vrhunci svojega namena.

Toda vodji Pauletiču ni bilo nikdar zadosti. Letos bi se bilo zopet pokazalo, da zavod napreduje, toda vsemogočni Bog je Pauletiča k sebi poklical. V politiko se ranjki Pauletič ni utikal; da mu je nemščina in italijanščina bolj tekla kakor slovenščina, ni prihajalo iz mrinje do naroda, ker Pauletič je bil skoraj vsem slovenskim ustanovam ud, ampak iz pomanjkljivosti stare šole, v kateri so slovenščina ni učila.

Pogreb Pauletičev je zopet pokazal, da je bil res oseba, ktera je vredna spoštovanja. Dež. odboru gre čast, da je oskrbel sijajen mrtveški spreved in da je ranjckemu odlečil posebno mesto na pokopališču.

R. . .

Iz županije Libušnje, 1. avgusta. — Uže 18. julija na večer pripeljal se je mil. gospod knezonadškof od svojih spremstvom na naša ja. Primišnih na Kamnem postojé kočije. Možvari zagrme in ubrano pritrkovanje zvonov naznanja prihod višjega pastirja. V lepo ozaljani ladiji dospeljo visoki gospodje na levi breg Soče, kjer se prevzvišenemu nadškofu poklonita gospoda vikarja s Kamnega in z Libušnja. Šolska mladež z učiteljem in dolga vrsta Kamencev ob poti prejemali so kleče pastirski blagoslov. Dospelši do cerkve sv. Trojice malo pomoli nadškof s spremstvom pred velikim oltarjem, potem gre na Libušnje. Ko se bliža Libušnju, zadone topiči in ubrano pritrkovanje zvonov naznanja prihod nadškofov.

Ob slavoloku tik kaplanije uvrščeni vikarijani pričakovali so svojega višjega pastirja. S primernimi besedami pozdravi župan mil. gosp. knezonadškofa in odrasla deklica mu pokloni lep šopek domačih cvetic. Na to idejo v procesiji v cerkev sv. Duha in otdod v duhovnico. Vse selo Libušnje bilo je primerno oleptano. Dva slavoloka s primernimi napisi postavili so vrli vikarijani v slavo dolemu nadškofu in v povadižo cerkvene svečanosti, ki se je te dni tukaj vršila.

Ob potéh so bili postavljeni maji. Na primernih krajih so bile razobešene zastave, avstrijska, slovenska, čeželna. V ponedeljek 19. julija je bilo na Libušnji zapraševanje birmancev in zotic (birmank). Nad sto otrokom podelil je preč. g. nadškof sakrament sv. birmo.

Popoldne jele so se delati priprave za posvečenje razširjene cerkve. Svetinje izpostavile so se v kaplaniji, kjer jih je mogel vsakdo videti in počastiti. Drugi dan 20. pričelo se je slovesno opravilo z dotičnimi obredi okolo 1/8 ure zjutra in je trajalo do 1/2 1 popoldne. Vsi obredi so podučni in upljujejo dobrodejno na srca vernikov. Slavnosti primeren nagovor imel je č. g. vikar Smrekar pred cerkvi pod lipo na nalahč za to napravljene odru. Slovesnosti udeležilo se je 12 duhovnov z mil. g. nadškofom. Vseled ugodnega vremena in redke svečanosti pa tudi radi odpustkov, ki jih cerkev deli udeležencem ob taki priložnosti, prišlo je skupaj mnogo ljudstva ne le iz vikarije, temuč tudi iz okolice.

Popoldne 20. julija ogleda si mil. gospod cerkev sv. Lovrenca pri Smasteh ter odide na kanonično vizitacijo na Kamno. Zunaj vase sprehajajoč se lovec opozori s puškinim strelom Kamence na dohod preč. knezonadškofa. Možnari zagrme in pritrkovanje zvonov razlega se daleč okoli. Zunaj vase ob slavoloku pričakovali so novovikarijani mil. g. nadškofa. Najprej se mu pokloni č. g. vikar kamenski, potem ga pozdravi podžupan v imenu občine in deklica mu podari šopek domačih cvetic v imenu šolske mladine. Na to gre nadškof s svojim spremstvom v cerkev, deleč blagoslov ob poti kledečemu ljudstvu. V cerkvi troali ste dve deklici gredečemu nadškofu cvetic na pot. Po primerni molitvi odide vzvišeni gospod v duhovnico.

Imeniten je bil ta večer za Kamno, kakor tudi dan birmo. Pod Kolovratom zažgal se je velikanek kras v znamenje veselja. Kamno ni imelo še nikdar v svoji aredi tako visokega gosta in delilca božjih milostij, zato je pa tudi skrbelo po svojih možeh za sprejem mil. g. knezoškofa. Dva lepa slavoloka s primernimi napisi kličala sta vas. Maji ob poti izražali so radost vaščanov. Na 20 metrov visokej maji zraven duhovnice vikrala je avstrijska zastava, drugod bile so druge.

Drugi dan 21. julija prešlo je nad 80 otrok v cerkvi sv. Trojice sakrament sv. birmo. Omeniti je, da je bila med njimi tudi odrasla deklica, rojena na Moravskem, zdaj Kotarca, ki je še le po 13. letu zapustila židovsko vero ter pristopila v naročje sv. katoliške cerkve malo poprej po sakramentu sv. kersta. Vs razčani nastali so ta dan kot posebno priznanje;

o kozarnem zapusti mil. gosp. knezonadškof Kamno in se obrne proti Tolminu. Ljudstvo in duhovščina spremljali so ga nekaj časa.

Pri Velkovi jami, dne 1. avgusta. — (Hvaliti težko; — dajte tvarine!) Posamičnikom ne uga-jajo poročila iz naših krajev, ki se nabirajo po raznih slovenskih časopisih. In to za to ne: ker v dotičnih donisih prevladuje graja prej nego hvala. „Da bi se vajj kedaj poročalo kaj dobrega od nas“ — to je njihova želja. Nu, saj jaz bi rad hvalil. (Saj se ti tudi bolj izplača, če hvališ, nego če grajaš. Za hvaljenje zaslužiš moreda „laako“ s prečtanim j, a za grajo „laako“ (kol *) ; ali, če tega ne, pa vajj ne-ljubo trdiš z kom.) Zal, da naše razmere ne ponujajo odvoč tvarine v hvaljenje. „Zalost v srci, žalost po sveti, — težko je posmi veselo poti.“ I danes mi se dostaje laakavih besedij. Grajati imam namoč; — — uže zopet graja!

„Mož bogat — bik rogat,“ dé progovor; a drug veli: „Uboštvo lomi moštvo“! In teh dveh varokov in drugih štiri se moj našim ljudstvom mar-sikaj, kar ne pospešuje blagoravja (lopega vedenja). Omeniti čem danes zopet neizmerno popivanje in pretepe, ki se godé mej našo mladino, o čemer se je uže toliko pisalo po naših listih.

Naša mladina se le rada ubaja pogubljenemu pijančevanju, in to posebno še šganju: nekateri pijó kar sam „gajet“. (To je pravi rabelj — bodisi da dohaja iz Rablja, ali od drugod.) V tem jo podpira tudi nenasiljivost, samogoltnost posamičnikov. Ti si znajo dobro izkoristiti dobro čud naših ljudij, ki se večkrat drže pregovorov: „Tri dni je mlel, v pol drugem pa snel!“ Ni čuda torej, če se valed tega poživinjajo in zdvijajo.

Taki nemarneži večkrat po cele noči ne daó pokoja. In ne zadosti, da kalé spanje drugim počitka potrebnim, začnó se potlej še na korajžo klicati in pretepati — lop, kamer priletí! In to se godí posebno, ko jih kaj tišči v žepu, ko je „plačilni dan.“ Če ima tak par krajcarjev v žepu, pa misli, da je ves svet njegov. Beseda svečenikova pomaga — kar pomaga! Županstvo tudi ne vzmaga, da bi ukrotilo poživinjeno mladino. In tako se godi pri nas mar-sikaj, kar sramoti naš kraj.

A naš občinski predstojnik hoče si zdaj drugačo pomagati. Naprositi hoče na pomoč — orožnike, da se zabranijo taka divjaštva. O priliki bodem poročal, kak bo de vseh. Dal Bog, da bi mogel reči: fantje — ški so možki; niso divjaki, so poštenjaki, naj bi bili drugi taki! Dajte tvarine v hvaljenje! Jaz pa za se ostanem pri svojem! Kruh in sol jej, pravico povój!

T — ir.

Iz hribov, 4. avgusta. — Vesele dneve smo doživeli hribovci. Obiskal nas je višji pastir. V Tolmin došel je 17 pr. m., odkodar je odpotoval 23 pr. v Podmelec. Lepo okinčan in okrašen bil je Podmelec tisti dan, kakor nevesta, ki pričakuje ženina. Ko se je nadškof prikazal vrhu Semeringa, po domače Huma jeli so topiči pokati in zvonovi oznanjevati željni prihod. Šolska mladina in ljudstvo z duhovščino pričakovali so došle pri slavoloku. Vsem se je bralo veselje na obrazu, ko je škof stopil raz voz in podelil prvikat svoj blagoslov zbranemu ljudstvu.

Popoldne bila je vizitacija pri bližnjem podružnici na Kneži. Knežani hočejo imeti svojega gospoda; v ta namen so sezidali še pokopališče, se ve brez dovoljenja duhovske oblasti. Pa njih želje so splavale po vodi — ali kakor je nekdo rekel, njih gospod je šel v rožiče.

24. bilo je sv. opravilo na Grahovem, kjer je bil sprejem slovesen; vse v zastavah in cveticah. Tako so pokazali Grahovci, da zrajo počastiti tudi oni, ako hočejo.

Popoldne bila je migratio in regiones sabalpi-nas, potovanje v goriško Svico, v nemški Rut. Čas v vozu, čas jahaje šla je mala družba v visoke kraje. Že od daleč nas je pozdravljaj sv. Lambert. Kedor pozna pet v Rut, mora pripoznati, da je težavna in nevarna, pa Cerberus naš, Ruse z Grahovega, jo je dobro izpeljal. Posebno dopadlo je v Rutu lepo petje; tako čistih, lepih glasov ne dobiš kjer si bodi, ampak samo Rutarji in Stržiščani se z njimi lahko ponašajo.

25. zvečer ob petih bil je odhod v Stržišče, se vé peš, dve uri daleč po kozjih stezicah. Pa za ves trud je slovek poplačan, ko se mu pred očmi razprostre lepa planjavica pod Črno prstjo, kjer leži Stržišče. Zares lepo je gledati to v večernem hladu. Nasproti hiti ljudstvo pozdravljaj svojega višjega pastirja, od daleč se glasi prijetno in milozvočno petje novih zvonov, cerkev raz hrib vabi bliže, pod cerkvi jo farovi s slamo krit, kakor starodaven grad — vse to napolnjuje srce nenavadnih čutov ter je povzdiguje nad vsakdanje reči.

Drugi dan je bil odhod v nižavo do Prangarja, od kodar je šel sprevoč po produ kakor železnica v — Podbrdo. Podbrdo se je pokazalo dostojno velike časti. Zvečer vse rasvitljeno, umetni ognji itd.

V sredo bila je birma v Oblokah, kjer ni du-

*) V poljskem pomeni šaska gnado, gunst, haid, torej mladi in nabliženost, kaka pa palice.

hovna. Obed bil je v Hudijužini v velikem hotelu pri Tejci! Pač v resnici napredujemo! Popoldne bil je odhod na Bukovo v cerkljansko dekanijo. Topiči iz Bukovega pozno v noč so tam naznanjali, da je višji pastir tje došel srečno.

Nam pa ostanajo ti dnevi vedno v prijetnem spominu, posebno tudi prijazen in dobrotljivost našega metropolita. Bog ga ohrani še mnogo let, da bi se še videli v naših hribih.

Iz Volčan, 3. avg. — Končajmo pravdo o obli-kah Volče in Volčane. V tretje rado gre. Nobeden neče nasprotovati v kakem dopisu, bom pa sam: „Do-bro! Ti dopisan trdiš zavoljo laškega imena Volšana in še živega rodilnika „Učan“ v šte. 28. ter zavoljo imenovalnika in tožilnika „Učan“ v 29. šte. tudi še, da je Volčane opravičena oblika. A jaz se sklicujem na nemško ime Woltschach, da je Volče prav, ker to ime je vender bliže Volčan nego Volčanam“. Zdej boste videli, kako je bom zasolil nasprotniku, ki se drzne oporekati mi. Sam Miklosié mi bo pomagal. Zadneje dni sem naletel nanj, ko sem prebiral „Vod-nikov spomenik“, katerega je na svetlo dal dr. Costa leta 1859. Na strani 183. slavni Miklosié piše o imenu Ljubljana, Laibach, udi, da so Slovenci mest-nike v množini kakor: Goričanah, Poličanah, Luča-nah, Klečanih krajšali v: Goričah, Poličah, Lučah, Klečah.

(Imenovalniki so: Goričane, Poličane, Lucane, Klečani). Nemci so te besede v vsakdanji rabi slišali, za pr: na Goričah, Poličah, v Lučah, Klečah se je to ali ono zgodilo. Alo, so si mislili, te vase se ime-nujejo tako in so pisali tudi tako. Kar so mogli, so v nemški ö in eu spreminili, in tako so postala imena Gortschach, Pötschach, Leutschach, Kletschach. — Naši dedi so tudi mesto Volčanah govorili Volčah, kakor še sedaj delamo njihovi otroci. Ker se pa mest-nik največkrat sliši, so nemško izuženi birokrati me-nili, da tako je vase ime in naš mestnik je bil po-vzdignjen v nemški imenovalnik Woltschach. Torej je Woltschach še le gotova smrt obliki Volče, pa živ dokaz, da je Volčane prav!

Mogoče, da buva Miklosié in jaz (ha!) propala z Volčanami in naš svet stori, kakor čreda ovac, ki je poskakala za ovnom vodnikom, ko je ta po neredi v brezdnó pal, ter se bo pisalo še vedno Volče. Ži-vio! Ali imate še prostora?

Imam še z Vami, g. urednik, rosno besedo go-voriti, ker mi z opazko v 29. šte. stavljate Tolmin in Bole v eno vrsto z besedo Kolk. Ali nisem tam ravno stavek prej omenil: ko bi bilo Tolmin prav, bi ljudje govorili Tumin (kakor Kolku rečejo Kuk, pristavim danes)? Kedo je pa še slišal Tumin, Buc?

Dalje (ker je saison morte), g. urednik, kaj ste učinili? Tolminci so me obvedili v „kontumac“, ker mislijo, da je zadnji odatavek dopisa v 28. šte., v katerem stoji Tolmin v eni vrsti s Parizom in Berolinom, sad moje hudobijo. Ali sem res tako „šlecht“? Usmilite se me in zabeležite, da so v tem nedolžne „jetkove strune“.

(Op. uredn. — Vaša razprava o Volčah je v jezikovnem in zgodovinskem oziru prava, a kolo časa se za to ne zmeni ter gre svojo pot in piše Vol-če kot prej. — Slovka ol se izgovarja v obrubjenih oblikah kot poluglasni ö, u. pr. Böö, Kökk, Tömin. V zadnji besedi je poluglasni ö celo popolnoma od-padel, ker ima naslednja slovka naglas. Kdor piše Tömin, more pisati z enako pravico tudi Tömin ali Tmie, kajti o more značiti v tem slučaju k večjemu poluglasnik, ki se tudi popolnoma opušča. — Glej o teh oblikah Letopis Matice slov. leta 1882 in 1883 str. 239 ter leta str. — Tolminci Vas po krivom dolžijo, kakor bi bili Vi načéčkali one stavke, ki stavijo gorako metropolo v eno vrsto s Parizom in Berlinom. Ker je bila dotična vest prekratka, da bi jo bili sprejeli kot poseben dopis, pritaknili smo jo Vašemu sestavku, v kateri je prišla kot Pilat v „Credo“).

Pod Glavo, dne 2. avgusta. — (Naša Švica-naša granica.) Naše gorško okotje postaja vedno bolj imenitno. Uže par let ga obiskuje vrli Čeh, slikar Havhček. Sé svojimi slikami tukajšnjih krajev, ki jih je bil v Trstu izložil, pridobil si je uže dober glas, in zdaj ima uže dele po Trstu. Pa tudi letos nas obišče, kakor čujem. Bog i Slovani! — Vrhu tega bil je uže dve leti pri nas fotograf Lergetporer z Bleda. Tudi njegovi avitlopiši so lični; nabralo se jih je uže lepo število. Podpisi so se vé da le hohtajé! Kedor bi se za to zanimal, more jih dobiti v Bolci.

Graničarji smo — na meji avstrijske države. Za to pa rastejo pri nas trdnjave jedna za drugo. Zdej bo kmalu končana ona pri rabeljskem jezeru. — Okolo 20. č. m. (po drugih 7. sept.) imeli bodo voja — ki topničarji svoje vaje tu okrog; gromelo bo, da bo kaj. Z vojaki pride nekda nadvojvoda Viljem z drugimi višjimi častniki. Govorilo se je, da dojde tudi Nj. cesarska Visokost prestolonaslednik; a zdaj se to zanikuje.

Na Predelu imajo izstreliti 24 strelav. Tarča bo de na Planji nad Strmecem. Vrhu tega vržejo še jedno granato v Pongart, v god pod Konjako škr-

bino. Ta dan se ima neki odločiti osoda predelake trdnjave. Če prestane ta strah, potlej bode še dobra za celih 5 let; in v tem času dočelajo še drugo trdnjavo za Predelom nad jezerom. Ako bi trdnjava zdaj ne vstajala, poderejo jo takoj in začnejo z nova. Nu, mi nimamo nič proti temu! — Na Klužah pa izstrelijo 80 strelcev, in jedno granato pošljejo v Možnico v Rujav žleb.

Tako sem kupil pred nekim časom. N.

Politični razgled.

Na dnevnem redu so zdaj shodi in sestanki mogotcev, ki vodijo in odločajo osoda narodov, namreč vladarjev in njihovih ministrov. Ni dolgo tega, kar je naš minister vnanjih zadev grof Kalnoky dogovarjal se v Klissingenu z vsemožnim Bismarkom, ki je zdaj prišel v Gastein, kjer že dalj časa biva nemški cesar stari Viljem. Tudi naša cesarica je že nekaj dni v teh svetovnoznanih kopeljih in prihodnjo nedeljo pričakujejo tje kakaj našega cesarja, z njim pride grof Kalnoky in napovedan je tudi ruski minister vnanjih zadev grof Giers. H krati pa biva našega cesarja starejši brat, nadvojvoda Karol Ludovik s svojo soprogo v Petrovem Dvoru kot gost ruskega cesarja. Temu pohodu pripisujejo vsi politični, zlasti pa ruski listi velik pomen, mislijo namreč, da utrdi vsaj za nekaj časa zvezo mej Avstrijo in Rusijo, in da se pojasni mnoga nesporazumljenja, ki so nastala tema dvema državama zaradi balkanskega polotoka. To so pa se vé da samo časnikarska ugibanja. Kaj prav za prav pomenijo ti shodi, razkrijejo nam še le bližnji dogodki.

Generala Janskega dogodek je tako silno razburkal vročekrvni madjarski narod, da se še zdaj ne more umiriti. Skrajna levica sklicala je preteklo nedeljo v Budimpešti ljudski shod, katerega se je pa udeležilo jedva 5000 ljudi in še mej temi je bilo mnogo ženstva. Jedro vseh govorov je bilo: Vojska ne sme biti država v državi; avstro-ogerska vojska ni avstrijska, ker Avstrije na vsem svetu ni; vojskajzama mladini, katero dobi pod svoje zastave, narodni jezik in prisegati mora na dvoglavega orla, na črno-rumeno zastavo. Zmago l. 1849 izvojevala je samo tuja pomoč. Vzrok tem neuspehom je v vojski vladajoči duh. Vojski se ne pravi, boj se za domovino, temveč le za cesarja. To se mora predruščiti in kedar bomo imeli madjarsko vojsko, ne bode se nam treba ozirati na neznatne majhne generale. Naposled vzprijela se je resolucija: Najnovejše objave in naredbe najvišjih vodilnih krogov skupne vojske žalile so čast madjarskega naroda in njegove ustavne pravice. Ljudski shod proti temu slovesno protestuje in želi, da se državno-pravna samostojnost Ogerske in zgodovinsko visoko dostojanstvo ogerskega kralja tudi v vojski odkritosrečno in javno priznava in s trajnimi uredbami utrdi.

V kratkem prično se z nova dogovarjati obe vladi zastran obnovljenja pogodbe mej obema državnima polovicama.

Za Radeckega spomenik ubralo se je že 110.000 gold.

Srbska skupščina konča svoje delo 8. ali 10. tega meseca. Z neznatnimi izpremenami odobrila bode menda vse vladine predloge, samo monopol na sol je finančni odsek zavrgel, a mogoče je, da ga skupščina vender še vzprejme.

Ruski poslanik v Carigradu prinesel je sultanu svojeručno pismo ruskega carja in mu tudi izročil dragoceno darilo od krznine. To bi bilo znamenje, da Rusija želi ohraniti prijateljstvo s Turčijo. Zatrjuje se, da Rusija nikakor ne misli posesti Bolgarije, če tudi je car nevoljen na kneza. Rusija je nekda prišla do spoznanja, da je najbolje, ako pusti stvari naj se razvijajo v Bolgariji same po sebi. Ako bode knez le Rusiji nasprotoval, dobi se že pozneje prilika odstraniti ga. Rusje želé prijateljstva s Turčijo tudi zato, ker so na Angleškem prišli na krmilo Konservativci, ki so Rusiji sovražni, in Rusija postopa le previdno, ako si o pravem času zagotovi prijateljstvo Turčije. V vojni mej Rusijo in Anglijo imela bi Turčija zaradi Dardanelov važno vlogo.

Francoski vojni minister predložil je francoski zbornici načrt za novo vojno organizacijo, po katerem bi se znatno pomnožila vojna moč francoska. Vsakoletni vojaški kontingent zvišal bi se na 192.000 mož. Nemčija gleda to pomnožitev jako sumljivo in obhaja jo neki strah temveč, ker se dogajajo tudi druge reči, ki Bismarku niso po volji, se posebno neko približevanje Francoske k Rusiji.

Volitve v generalne sovete na Francoskem, ki so se vršile 1. avg., niso skoro nič izpremenile razmerja mej strankama. Republikanci so izgubili 1 departement, kjer so poprej imeli 1 glas večine, a zdaj so z 1 glasom ostali v manjšini. Republikanci imajo v 79 departementih večino, monarhisti pa v 11. V 177 okrajih je treba ožjih volitev.

Domače in razne vesti.

Vabilo. Gospodje društveniki slovenskega narodnega političnega društva „Sloga“ vabijo se uljudno k občnemu zboru, ki bo v ponedeljek 28. avgusta t. l. ob 11. uri zajutra v prostorih goriške čitalnice v Marzinijevi hiši z naslednjim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo, oziroma račun društva „Sloga“ za leto 1885 ter otroškega vrta in dekliaške šole za šolsko leto 1885/86 ter proračun za 1886, oziroma za šolsko leto 1886/87. 4. Petičje in sicer: a. za materni kot učni jezik v ljudskih in srednjih šolah na Goriškem; b. za posebno c. k. okrajno sodnijo v Gorici za okolico goriško; c. za zruvanje in popravo državne ceste iz Gorice v Ajdovščino, začeti s klancem na Ajševici; d. za deželno hiralnico; e. da bi država prevzela sifilitično bolnico na svojo stroško; f. za ustanovo deželnega šolskega zaloga; g. proti povišanju šolnine na državnih srednjih šolah. 5. Pogovor v zadevi c. k. kmetijske družbe. 6. Morebitni nasveti gg. društvenikov, ki se morajo vsaj tri dni pred zborom javiti društvenemu odboru. 7. Volitve novega odbora. Ker je dneveni red občnega zbora obširen in važen, nadeja se podpisani odbor, da se ga društveniki udeležé v obilnem številu. V Gorici, 5. avgusta 1886. Odbor.

Radodarni doneski za otroški vrt in za dekliaško šolo v Gorici. Dugulin Janez v Ajdovščini 3 gld. — Kodelja Josip v Dornbergu 1 gld. — Goriški mladi rodoljubi 1 gld. 54 kr. — Franc L. v R. 4 gld. — Jožef G. na K. 2 gld. — G. P. v K. 4 gld. — T. Č. v Gorici 2 gld. — Franc K. v Č. (sopetni dar) 76 kr. — Andrej F. v K. (sopetni dar) 60 kr. — po g. Mat. Koršiči: I. B. 1 gld. 50 kr. — A. Š. 2 gld. — Podč. 4 gld. — dr. F. K. 8 gld. Hvala vsem blagim rodoljubom in podpirateljem narodne omike. S pričetkom bodočega šolskega leta dodá se dekliaški šoli še en razred, da se bodo mogle sprejemati tudi nove deklice.

Maturo delalo je na c. k. gimnaziji v Gorici 22 dijakov. Izmed teh odtegnila sta se med izpitom 2, za eno leto so padli 3, za dva meseca tudi 3, ostalih 14 naredilo je izpit z dobrim uspehom, namreč: Batagelj Ivan, Blumberg Henrik (privatist), Cesciutti Viktor, Dolschein Gvidon, Ferjančič Franco, pl. Herzfeld Maks, Luzzatto Viktor, Manincor pl. Freiscke Silvij, Morpurgo Gvidon, Pinaucig Peter, Povšič Anton, Primos Izidor, Stubelj Filip, Visintin Jurij.

Mestna deška sola v Gorici sklenila je 31. pr. m. šolsko leto 1885-86 z navadno svečanostjo. Začetkom šolskega leta se je vpisalo 340 otrok, dobro jih je napredovalo 182, med letom jih je izstopilo 34, neklasifikovanih je 18, umri ni nobeden. Prihodnje šolsko leto začne se s 1. oktobrom. — V dekliaško mestno šolo bilo je vpisanih 432 deklie. Konec leta so bila razstavljena ročna dela in se je pri tej priliki lepo pelo in deklamovalo in izmed mestnih starašin in udov c. k. mestnega šolskega sveta ni bilo nikogar zraven razen prvega meščana dr. Maurovicha in lekarja Jakopa Cristofolettija.

Osebnosti. Andrej Pavletič, vodja deželne gluhonemnice v Gorici, umrl je 2. avgusta in je bil pokopan na deželne stroške 3. avg. z veliko svečanostjo. Več o njem ima današnji dopis iz Gorice. — Janez od Boga Sobel, prijor tukajšnjega konventa usmiljenih bratov, dobil je v priznanje svojih zaslug za trpeče človeštvo naslov cesarskega svetovalca. — Dr. Nikolaj Tonkli, odvetnik v Tolminu, poročil se je 4. t. m. v Solkanu z gospodično Marijo Lenassi-jevo. S 1. novembrom preseli se g. odvetnik v Gorico. Novoporočencema preselna voščila. — Predč. gosp. Andrej Jakše, župnik in dekan v Koboridu, dobil je od Nj. Vel. presvitlega cesarja v priznanje svojih mnogih zaslug viteški križ reda Franca Jožefa. Čestitamo. — V Vedrijanu bila je 1. avg. nova maša, katero je pel š. g. Franco

Marinič, duhovnik krške škofije. (Dopis, če mogoče, prihodnjič.) — Franco Carli davčni nadzornik v Poreču imenovan je davčni višji nadzornik s sedežem v Kopru.

Za slovenski tečaj slovenskim ljudskim učiteljem, kateri bi se imel vršiti na slovenskem oddelku deželne kmetijske šole v Gorici o letošnjih počitnicah, dovolilo je c. k. ministerstvo poljedelstva 500 gld. podpore; odbor c. k. kmetijskega društva prosil je pa na predlog podpredsednika g. Janeza Bolle-ta, naj se namesto slovenskega ustanovi italijanski tečaj in to ne samo na deželni kmetijski šoli, ampak deloma na tej, deloma na c. k. poskuševališči za svilorejo. — Učitelji, kateri so se udeležili v prošlem letu slovenskega kmetijskega tečaja na c. k. poskuševališči, spominjali se bodo gotovo tistih dni in se ne bodo čudili, ako letos g. Bollé sam predlaga, naj se na poskuševališči ustanovi italijanski tečaj.

Drobne novice. Učitelji goriškega šolskega okraja imeli so preteklo sredo 4. t. m. v Werdenbergovem poslopju v Gorici svojo letošnjo konferenco od 9. ure zajutra do poludne in od 2½ popoldne do 7. zvečer. Razgovori bili so baje precej živahni. Naslednji dan v četrtek 5. t. m. bil je pa v istih prostorih občni zbor učiteljskega društva za goriški okraj. — Vaskovratni vojaki, brambovi in rezervisti, ki stanujejo na Primorskem, oproščeni so letos vojaških vaj radi zdravstvenih razmer, da bi se ne širila kolera. Tudi goriška posadka, ki je bila namenjena k vjam v St. Peter, ostala je doma. — C. k. kmetijska družba v Gorici volila je pretekli ponedeljek 2. t. m. zastopnike v osrednji nje odbor za mesto Gorico in za vse slovenske okraje. To bo zastopal dr. vit. Tonkli, on pa: dr. Verzeznassi, dr. Venuti, dr. Marani, dr. Maurovich, dr. Perco, J. Strehel in A. Nigris. Sloveni imamo tedaj v vsem odboru enega samega zastopnika. — Ali se snide letos deželni zbor goriški, ni še gotovo; pred decembrom, rdi se, ni pričakovati ga. — Dne 28. avgusta popoldne začnejo v goriškem gemenišči duhovne vaje za duhovnike. — O št. Ferjanskim zadevi dobili smo daljše poročilo. Hvala dopisniku. Po mogočosti prihodnjič.

Kolera straši še vedno na Primorskem. V Trstu oboli na dan po 5 do 6 oseb in umrjejo 8 do 4. Na Raki bolezen nekoliko ponehuje. Prikazala se je v Riomanih pri Trstu, v Plominu, Sočergi in v Kor-tah v Istri. Na herpeljski železnici so delo ustavili. Tudi na otoku Gradu prikazal se je en slučaj. Valed tega odšla je večina tujcev, ki so se onde kopali. V Gorici prepovedan je sejem sv. Jerneja radi nevarnosti kolere. Tako so sejni tudi v Sežani začasno ustavljeni.

Razglas. Na dvorazredni slovenski privatni dekliaški šoli v Gorici razpisana je služba učiteljice voditeljice z letno plačo 400 gld. in z odškodnino 50 gld. za stanovanje ter služba učiteljice z letno plačo 300 gld. in z odškodnino za stanovanje 50 gld. Prošnje naj se oddajo do 28. avgusta t. l. po c. k. okrajnih šolskih svetih predsedništvu narodnega političnega društva „Sloga“ (dr. J. vitezu Tonklju, via Ascoli 1.) v Gorici, ako je prošilka v službi, sicer pa neposredno. Dokazati se mora sposobnost poučevati v slovenskem jeziku z navadnimi spridevali. Službi se oddaste s početka začasno za eno leto. V Gorici, 5. avgusta 1886. Odbor društva „Sloga“.

Podružnica Družbe sv. Cirila in Metodaja v Sempasu bode imela dne 8. avg. ob 9. uri zjutraj svoj občni zbor. Dnevni red tega zborovanja je sledeči: 1. Nagovor. 2. Prečitajo in odobrijo se do-tična pravila. 3. Voli se načelnikstvo. 4. Pregleda se račun. 5. Pobirala se bo ustanovna in letnina. 6. Posamezni nasveti. 7. Volitev podružničnega zastopnika.

Zahvala.

Slavnemu deželnemu odboru poknežene goriško-gradišanske, izrekamo najtoplejšo zahvalo za veliko čast, ki jo je skazal ranjkemu

ANDREJU PAVLETIČ-U,

vodji deželne gluhonemnice, s svojo navzočnostjo pri mrtvaškem sprevedu in s tem, da mu je oskrbel tako veličasten pogreb, kakor tudi za človekoljubno skrb, s katero je, posebno deželni glavar vzvišeni gospod Franco grof Coronini, ves čas predolge boleznin vse mogoče storil, da bi lajšal bolnikovo stanje. Hvala tudi raznim dostojanstvenikom, uradom, društvom, korporacijam, odličnim posameznikom in vsem blagim človekoljubom, ki so spremili truplo ranjcega do zadnjega počitka.

SORODNIKI.

Izjava.

Dne 14. julija t. i. poklicala sva v naglici tukajšnjega zdravnika dr. A. Lisjaka k svojemu bolnemu sinčku Cirilu. Zdravnik je koj prišel in spoznal, da je otrok močno obohel za angino difteriko. Ker radi tesnih prostorov ni bilo mogoče ločiti bolnika od drugih naših otrok, svetoval nama je, naj ga peljeva v bolnišnico k namiljenim sestram. Ko je otrok dne 19. julija v bolnišnici za difteriko umrl, bila je najina žalost nepopisljiva in v tej veliki svoji žalosti izgovarjala sva vričo drugih ljudi raztaljive besede o g. dr. A. Lisjaku, za kar ga tukaj javno odpuščanja prosiva, in se mu še zahvaljujemo, da nama je s svojimi svetom in popolno postavnim ravnanjem, da je dal otroka ločiti, naj se ostale otroke rešil.

V Gorici, 4. avgusta 1886.

Matej in Antonija Koršič.

SCHNEIDER für Civil und Militär
M. POVERAJ Sartoria al modello di Parigi.
IZDELUJE vsakovrstno obleko

EDINA
največja in najnovejša krojačnica
in
ZALOGA VSAKOVRSSTNEGA SUKNA
ter gotove obleke za gospode vsakega stanu.

3 metra blaga in mešano šno volne za eno obleko od 3 g. 50 k. naprej
225 cela obleka izvrstno izdelana po novi šegi od 9. — — naprej
Naročbe se hitro in lično izvršujejo po najnovejši šegi kroji in pošten cen.

V Gorici, na Travniku, poleg kosarne.

Drogheria
A. HERMANEK
VIA MUNICIPIO
kupa je kamilično seme v vsakteri množini.

Gosp. Fragnerja v Pragi! — Uže blizu 6 let trpel sem na želodci, da nisem mogel ni jesti in spati. Posvetoval sem se o tem s prav mnogimi zdravniki in učil preveliko zdravlil pa brez uspeha. Po navetu tukajšnjega lekarja, gosp. Sokula-e, poskusil sem dr. Rosa-e življenski balzam. Vzel sem 5 steklenic in bolečina je popolnoma zginila, mogel sem zopet spati in jesti. Ob enem pripravil sem ta življenski balzam prav mnogim, ki so bili mrlični, in zdravstveni vapeh bil je ta, da mrliča je zginila. Iz tega uzroka štejem si v dolžnost, da se vam presrečno zahvalim za in najdbo dr. Rosa-e življenskoga balzama, ter želim, da bi vsi bolniki zatekli se k temu zdravilnemu in oživljajočemu pomočku. Z odličnim spoštovanjem.

Buxen (au Rumunskem), 23. novembra 1880.
Jakob Mendelsohn, profesor.

Nagla in gotova pomoč za želodčne bolezni in njih nastopke.

Ohranitev zdravja odvisna je le od ohranitve in pogojevanja dobrega prebavljanja, ker to je glavni pogoj zdravja ter zdravemu in zdravemu dobru čutu. Najbolj potrjeno **DOMAČE ZDRAVILLO**, ki prebavljanje uredi, doseže primerno mešanje krvi in odpravi pokvarjeno nezdravo krvno žele, je uže več let splešno znani in priljubljeni

dr. ROSA-E življenski balzam.

Napravljen iz najboljših, zdravstveno najkrepkojših zdravilnih zelišč, potrjen je posebno kot gotova pomoč pri slabem prebavljanju, pri presedanju, po kiselom dišebem riganju, napenjanju, blavanju, pri bolečinah v trebuhu in v želodcu, želodčnem krču, prenapoljenju želodca z jedmi, zaalženju, krvnem savaju, hemoroidah, ženskih boleznih, boleznih v črevis, hipohondriji in melanholiji (valed slabega prebavljanja); on oživlja prebavljanje, dela zdrav in čisto krv in bolno telo dobiva poprejšnje moč in zdravje. Valed to izvrstno moči postal je gotovo in potrjeno ljudska domače zdravilo ter se je sploh razširil.

1 steklenica 50 kr., dvojna steklenica 1 gl.

Na tisoče pohvalnih pisem lahko vsak pregleda. Pošilja se na frankirana pisma proti povzetju zneska na vse strani.

Svarilo! Da se izognejo neljubim napakam, prosim vse p. n. gg. naročnike, naj zahtevajo, povsodi izrecno dr. Rosa-e življenski balzam iz lekarne R. Fragner-ja v Pragi, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrecno dr. Rosa-e življenskega balzama.

Pravi dr. Rosa-e življenski balzam

dobi se samo v glavni zalogi izdelovalca B. Fragner-ja, v lekarni „k črnomu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205-3. — V GORICI: G. Cristofoletti, G. B. Pontoni, R. Kürner, A. de Giracoli lekarji. V OGLEDU: Damaso d'Elia. — V TRSTU: P. Prendini, G. Korabosch, J. Serravalle; Ed. de Lettenburg, G. B. Manzoni, Karl Zanetti, Ant. Sattina lekarji. — V ZAGREBU: C. Arzajim, lekar.

Vse lekarne in večje trgovine s materialnim blagom v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega življenskega balzama.

TAM SE TUDI DOBI:

Pražko domače mazilo zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prsa vnamejo, ali strdijo, pri bule vsake vrste, pri turih, gnojnih tokih, pri črvi v prstu in pri nohtanju, pri izlezah, oteklinah, pri zmačenju, pri morski [mrtvi] kosti zoper revmatične otekline in putiko, zoper kronično vnetje v kolenskih, rokah in ledjih če si kdo nogo spahne, zoper kurja očesa in potne noge, pri razkopanih rokah, zoper lišaje, zoper otekline po piku mrtesov, zoper tekoče rane, odprte noge, zoper raka in vneto ložo ni boljšega zdravila, ko to mazilo.

Zaprte bule in otekline se hitro ozdravijo; kjer pa ven teče, potegne mazilo v kratkem vsa gnojica na-se, in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga in ker se po njem rana prej ne zaceli, dokler ni vsa bolna gnojica ven potegnena. Tudi zabrani rast divjega mesa in obvaruje pred smotom (črnim prisadom); tudi bolečine to hladno mazilo pusti. — Odprte in tekoče rane se morajo z mlačno vodo umiti potem se le se mazilo na nje prilepi.

Škatljice se dobodo po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejšo sredstvo znano odstrani naglušnost, po njem se dobi tudi popolna uša zgubljena sluh. 1 steklenica 1 gl. a. v.

Oznanilo.

Uljudno podpisani gostilničar gostilne

„ALLA LUNA“
pod kosarno v Gorici

naznanja svojim cenjenim gostom, da je dozidal k dosednji štali še novo, ki ima prostora za 20 konj, da bi prišel v okom pomanjkljivosti, o kateri so innogi tožili. Ker ima marljivoga in izvedenega hlapeca, more zagotoviti one, ki bi ga obiskali, najboljše postrežbo. Njegoya klet je vedno preskrbljena z najboljšimi domačimi vini, a kuhinja je priprosta. Nadejajo se obilnega obiskovanja, zahvaljuje se prav presrečno svojim gostom uže naprej.

ANTON CADORINI.

Na znanje.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da je dne 1. t. m. odprl na Trgu sv. Antona starega tik cerkve skladišče (magazin), v katerem more postreči slavnemu občinstvu s prav dobrim ogljem, lesom in drvmi za kurjavo in to po primernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem.

Gorica, 1. avgusta 1886.

V. DOLENC.

Jutrovo olje

proti stanicam, deluje hitro in se rabi po lakem. Priporoča je: A. HERMANEK, drogar v Gorici, Magistratne ulice, št. 5.

ANTON POTAVZKY

V GORICI.

Obilna in mnogovrstna zaloga novimberških, galantijskih, malih roči in igrač na debelo in na drobno.

Največi izbor blaga za raznoščke (havzararje), kramarje, črevljarje in krojače, potem molkov, svetih podob itd. dišav, mil itd.

Posebnost:

VRTNA SEMENA

najodličnejših plemen.

PRODAJALNICA: Gorica, via Rastello št. 7 nasproti c. k. loterijni kolekturi.

Št. 20610. P.

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà), ustanovljene po grofu Thurnu v Gorici, naznanja, da bode dne 13. sept. t. l. začela javna dražba (kant) nerešenih zastav II. četrt leta 1885, t. j. tistih, ki so bile zastavljene aprila, maja in junija 1885.

Ravnatelj: D. LOVISONI.

Piccoli-eva esenca za želodec.
G. PICCOLI Ljubljani

Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval bolezni v želodcu in trebuhu, bodenje, krč, želodčne in pramenjavne mrzlice, zabasjanje, hemoroida, zlatenica, migrena itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelji po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gl. 36 novc. Pri večem številu dobi se primeren odpust.

Gosp. Gabrielu Piccoli-ju, lekarju v Ljubljani

Na zahtevanje potrjujem, da sem Vaš cvet za želodec, kojega deli so mi dobro znani, v velikih slučajih uspešno rabil proti boleznim v želodcu in zlati žili.

Ljubljana, mesec januar 1884.
Dr. Emil Ritter Stöckl,
c. k. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec.

Uspešnost tega izvrstnega zdravila spričujejo tudi gg. dr. D. Agostini, dr. Cambon, vitez dr. Goracuchi, dr. Pardo — slovači tržaški zdravaiki.

Podpisani potrjuje, da ima želodečna esenca ljubljanskega lekarja Piccoli-ja hitre in prehodne zdravilne moči. Z njo ozdravilo je mnogo ljudi moje in sosodne župnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosi za jedno steklenico želodečne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.

A. Wlasič, župnik-kanonik. Plomin, Primorske.

Po 15 kr. steklenice prodaja v Gorici lekarna Pontoni, v Tolminu Palisca, v Korminu Franzoni, v Gradiscu Coassini, v Gradeži Pasqualis in nahaja se vedno v vseh lekarnah na Tiroiskem, v Trstu, Istri in Dalmaciji.

Pristni ROBORANTIVM

(izleček, ki daje lasem rast), Eau de Hibé (tekoče mazilo za kožo) in Hay-Milkon (mleko, ki pomladi lasevje). Zalogo ima A. HERMANEK, drogar v Gorici v Magistratnih ulicah.

Vrvarnica Jožefa Barazzetti-ja

pri Soškem mostu, Via Cordaitoli št. 4, V GORICI,

izdeluje vsakovrstne vrvi (štrike) in vrčice z roko iz same konopnine, močne, trpežne, po najnižjih cenah, ki se ne bojijo tekmecev.